

ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลที่ปฏิบัติงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

โรงพยาบาลเชิงคำจังหวัดพะเยา

CORE COMPETENCIES OF EMERGENCY ROOM-NURSES IN CHIANGKHAM HOSPITAL, PHAYAO PROVINCE

กาญจนา คิคศรี พย.บ.

Kanjana Kidsree B.N.S.

โรงพยาบาลเชิงคำ จังหวัดพะเยา

Chiangkham Hospital, Phayao Province.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน นำไปพัฒนายุทธศาสตร์ในการพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลัก และประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำ อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันของความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำนวนทั้งสิ้น 15 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน พบว่า ในภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการตัดสินใจ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการ ด้านความร่วมมือในการทำงานและด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ส่วนด้านภาวะผู้นำและความรู้เฉพาะสาขามีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก สำหรับการศึกษาระยะที่ 2 คือ การพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยการระดมสมองจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ผลการศึกษา ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงาน 3 ยุทธศาสตร์ คือ

1) ยุทธศาสตร์ด้านการตัดสินใจ 2)ยุทธศาสตร์ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการ และ 3) ยุทธศาสตร์ด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนการศึกษาระยะที่ 3 เป็นการประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ผลการประเมินพบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของ พยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มีความเหมาะสมอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ดังนั้นควรนำยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของ พยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการที่งานอุบัติเหตุและฉุกเฉินต่อไป

คำสำคัญ: ความสามารถเชิงสมรรถนะหลัก, งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน, โรงพยาบาลเชิงคำ

Abstract

The purpose of this study was to investigate the current state of the competencies to create a strategy to improve and assess the strategic development of competencies in the Emergency room-nurses in Chiangkham Hospital, Phayao Province. The study was divided into 3 phases and the results were shown as followed. The first phase was to study the current state of the competencies of fifteen Emergency room-nurses. The study tools were questionnaires and a designed 5 rating scale's assessment form of competencies in Accident and Emergency Department of Thailand. The data was analyzed by using the percentage, mean, and standard deviation. It was found that the current state of competencies had overall average score in a good level. In consideration of each aspect, 1) the decision making, problem analysis and solving, coordination and teamwork management were in a good level, 2) the average score of leadership and technical knowledge were in excellent levels. The second phase was to create a strategic development of competencies in Emergency room-nurses by methods of

brain storming and creating a strategic project from nine executive committees, expertises, and professionals. The results of this phase were three strategic development of competencies including 1) Technical strategic development for the decision making, 2) The strategy of problem analysis and management, 3) The strategic of development for sustainable of teamwork and organization. The last phase of this study was to evaluate an appropriate assessment of the strategy development of competencies in Emergency room-nurses by the same group of the expertises. A passable acceptance was found in this phase including the strategy development of care competencies in Emergency room – nurses that should be applied in practice for the benefit of the patients in Emergency room in the future.

Keywords: Core Competencies in Nursing, Accident and Emergency Department

บทนำ

งานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นบริการด่านแรกที่สำคัญในการบริการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและฉุกเฉินในภาวะฉุกเฉินชีวิตซึ่งต้องการความถูกต้องรวดเร็วและปลอดภัย จากสถิติผู้รับบริการ 66,360 ราย/ปี และมาใช้บริการนอกเวลาราชการ 40,734 ราย/ปี เฉลี่ย 110 ราย/วัน ดังนั้นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จึงต้องมีความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการประเมินผู้ป่วยที่ถูกต้อง แม่นยำ มีการวิเคราะห์ตัดสินใจที่เหมาะสมกับ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อีกทั้งการให้การพยาบาลไม่สามารถปฏิบัติโดยลำพัง ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม (จิราภรณ์ พันธุ์พุกภัย และคณะ, 2549) การประสานความร่วมมือที่ดีระหว่างทีมสหสาขาวิชาชีพ และมีพยาบาลที่

ปฏิบัติงานในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจำนวน 15 คน ซึ่งพยาบาลในจำนวนดังกล่าวมีทั้งผู้ที่ปฏิบัติงานมานานเกิน 10 ปี และพยาบาลที่บรรจุใหม่ โดยพยาบาลกลุ่มนี้จะต้องประยุกต์ใช้ความรู้ที่เหมาะสมและต้องใช้ทักษะความสามารถพิเศษเฉพาะทาง อีกทั้งปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายพัฒนางานอุบัติเหตุและฉุกเฉินให้เป็นศูนย์อุบัติเหตุที่เป็นเลิศ (Excellence Trauma Center) (แผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, 2555-2559) การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเพื่อปฏิบัติงานในศูนย์อุบัติเหตุที่เป็นเลิศเป็นส่วนหนึ่งของนโยบาย พยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจึงต้องมีความสามารถเชิงสมรรถนะหลักเพียงพอต่อการให้บริการพยาบาลตามมาตรฐานงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ตอบสนอง

ความต้องการของสังคมและประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทั้งบริการ ณ จุดเกิดเหตุ และในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน (กฤตยา แดงสุวรรณ, 2551) การกำหนดความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของแต่ละงาน แต่ละวิชาชีพขึ้นอยู่กับความจำเป็นของวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม เศรษฐกิจ สภาพการณ์และความเหมาะสมของสังคมนั้น ๆ ประกอบทั้งในปัจจุบัน ชมรมพยาบาลศัลยกรรมอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย โดย กรองไค อุณหสูต (2549) และเครือข่ายพยาบาลอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย ได้ทำการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะหลักโดยการประชุมระดมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมวิจัย ประกอบด้วยหัวหน้างาน งานอุบัติเหตุและฉุกเฉินของโรงพยาบาลต่างๆทั่วประเทศ ทั้งโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์ จนได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินประกอบด้วยความสามารถเชิงสมรรถนะหลัก 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการประสานความร่วมมือ ด้านการตัดสินใจ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการ ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านความรู้เฉพาะสาขา ดังนั้นการประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินจึงมีความจำเป็นเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีความพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

ได้ตลอดเวลา ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารระดับกลางในทีมสุขภาพที่ปฏิบัติงานในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชียงคำ จึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของพยาบาล งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชียงคำ เพราะจากเดิมการประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะหลักใช้แบบประเมินของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ซึ่งเป็นการประเมินสมรรถนะหลักด้านมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ด้านบริการที่ดี ด้านความส่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความร่วมมือร่วมใจ แต่ลักษณะงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นงานที่ต้องมีการตัดสินใจที่ถูกต้อง ทันเวลา โดยเฉพาะผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะเร่งด่วนฉุกเฉิน ซึ่งจะช่วยลดความรุนแรง ลดภาวะแทรกซ้อน อัตราการเสียชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ สามารถนำผลการประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะหลักมาพัฒนาตนเอง และเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารทุกระดับของโรงพยาบาลเชียงคำในการจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักที่สำคัญของพยาบาลให้สอดคล้องกับบริบทและสอดคล้องกับกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของโรงพยาบาลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ต่อไป

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาล งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำ จังหวัดพะเยา แบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โดยเลือกกลุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 15 คนใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของกรองไค อุณหสุต (2549) ซึ่งได้จากการพัฒนาเครื่อง่ายพยาบาลอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย (เครื่อง่ายพยาบาลอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย, 2553) มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.97

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ และการประชุม/อบรม/สัมมนาและแบบสอบถามการประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะหลัก พยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ของกรองไค อุณหสุต และเครื่อง่ายพยาบาลอุบัติเหตุประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ

ความสามารถเชิงสมรรถนะหลัก จำนวน 63 ข้อ มี 6 ด้าน คือ 1) ด้านการตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการ จำนวน 9 ข้อ 3) ด้านความร่วมมือการทำงาน จำนวน 9 ข้อ 4) ด้านการทำงานเป็นทีม จำนวน 8 ข้อ 5) ด้านภาวะผู้นำ จำนวน 13 ข้อ 6) ด้านความรู้เฉพาะสาขา จำนวน 19 ข้อ ลักษณะแบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale) การแปลผลโดยแบ่งระดับสมรรถนะเป็น 4 ระดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้ ระดับปรับปรุงมีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0 – 1.99 ระดับพอใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 - 2.99 ระดับดีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.00– 3.99 และ ดีมากค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.00 – 5.00 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำนวน 15 คน หาค่าความเชื่อมั่นรายด้าน คือด้านการตัดสินใจ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการ ด้านความร่วมมือในการทำงาน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านภาวะผู้นำ ด้านความรู้เฉพาะสาขา ได้ค่าความเชื่อมั่น ที่ 0.85, 0.89, 0.92, 0.92, 0.93, 0.97 ตามลำดับ จึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามที่รวบรวมได้และมีความถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 15 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำ จังหวัดพะเยา ประชากรกลุ่มเป้าหมายได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการพยาบาล กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรบุคคลและคุณภาพ กลุ่มงานนโยบายและแผนงาน กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล กลุ่มงานยุทธศาสตร์บริการและสารสนเทศทางการแพทย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะหลักบุคลากรด้านสาธารณสุข ของจังหวัดพะเยา เครื่องมือในการวิจัย ใช้การระดมสมอง เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลัก ได้แก่ แบบบันทึกการระดมสมอง ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ด้านเนื้อหา (Content Analysis) จากการนำเสนอแนวทางที่ได้จากการประชุมระดมสมองของผู้เข้าร่วมประชุม การสรุปประเด็นความคิดเห็นเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลัก เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและประเมินตามยุทธศาสตร์ต่อไป

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของพยาบาลงานผู้ป่วย

อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำ จังหวัดพะเยา กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการพยาบาล กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรบุคคลและคุณภาพ กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล กลุ่มงานนโยบายและแผนงาน และผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของบุคลากรสาธารณสุข ของ จังหวัดพะเยาจำนวน 9 ท่าน เครื่องมือใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินตามความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลัก โดยพิจารณาความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ด้านแผนงาน / โครงการ วัตถุประสงค์ กิจกรรม และ ตัวชี้วัด โดยมีเกณฑ์การประเมิน คือ 0 = ไม่เหมาะสม 1 = มีความเหมาะสม ซึ่งพบว่าการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ โดยกำหนดเกณฑ์ของยุทธศาสตร์ของโรงพยาบาลเชิงคำ ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป จึงถือว่ายุทธศาสตร์นั้นมีความเหมาะสมเป็นที่ยอมรับได้

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนรวมทั้งสิ้น 15 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 เป็นชาย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับ

ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 93.3 มีประสบการณ์การทำงาน 5 ปีขึ้นไป ร้อยละ 60 มีตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.3 กลุ่มตัวอย่างเคยเข้าร่วมประชุม/สัมมนา/อบรมเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน จำนวน 1 - 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 73.3 ส่วน ตามตารางที่ 1 การอบรมดังกล่าวเป็นการอบรมเกี่ยวกับงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินตามแนวทางการพัฒนาสู่มาตรฐานการรักษาพยาบาลฉุกเฉินของโรงพยาบาลภาคีการแพทย์ฉุกเฉินกัวไวกลสู่อาเซียน ทีม MERT และ Thai DMAT การดูแล

ทารกแรกเกิดในโรงพยาบาลและขณะส่งต่อ เพื่อพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาศักยภาพคนในการดำเนินงานระบบการเฝ้าระวังการบาดเจ็บ พื้นฟูความรู้สำหรับพยาบาลรับแจ้งเหตุและสั่งการ การดูแลผู้ป่วยเด็กวิกฤต หลักสูตรเฉพาะทางด้านการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Thai Refer Version 1.5 การพยาบาลผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือดในภาวะวิกฤติ ผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ ศึกษางานการดูแลผู้ป่วยกลุ่มโรคหัวใจ ศึกษางานการให้ยาละลายลิ่มเลือดในผู้ป่วย STEMI และการพัฒนา Warfarin Clinic

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชียงคำ จังหวัดพะเยา (N=15)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	1	6.67
- หญิง	14	93.33
อายุ		
- 21-30 ปี	1	6.67
- 31-40 ปี	12	80.00
- 41-50 ปี	1	6.67
- 51-60 ปี	1	6.67
ระดับการศึกษา		
- อนุปริญญา	1	6.67
- ปริญญาตรี	14	93.33

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำ จังหวัดพะเยา (N=15)
(ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงาน		
- ต่ำกว่า 2 ปี	2	13.33
- 2-5 ปี	4	26.67
- 5 ปีขึ้นไป	9	60.00
ตำแหน่งหน้าที่		
- พยาบาลเทคนิค	1	6.67
- พยาบาลวิชาชีพ	14	93.33
ประสบการณ์การประชุม/อบรม/ สัมมนาและศึกษาดูงานต่อปี		
- ไม่เคย	2	13.33
- 1-5 ครั้ง	11	73.33
- 6-10 ครั้ง	2	13.33

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันของความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพยาบาลงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โดยภาพรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (Mean = 3.92, S.D.= 0.41) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการตัดสินใจ (Mean = 3.83, S.D.= 0.38)

ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการ (Mean = 3.72, S.D.= 0.45) ด้านความร่วมมือในการทำงาน (Mean = 3.96, S.D.= 0.44) ด้านการทำงานเป็นทีม (Mean = 3.94, S.D.= 0.41) มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ส่วนด้านภาวะผู้นำ (Mean = 4.00, S.D.= 0.37) และด้านความรู้เฉพาะสาขา (Mean = 4.08, S.D.= 0.44) มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลสภาพปัจจุบันของความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโดยรวม ในระยะที่ 1 (N=15)

องค์ประกอบของสมรรถนะ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสามารถ เชิงสมรรถนะหลัก
1. ด้านการตัดสินใจ	3.83	0.38	ดี
2. ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการ	3.72	0.45	ดี
3. ด้านความร่วมมือในการทำงาน	3.96	0.44	ดี
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	3.94	0.41	ดี
5. ด้านภาวะผู้นำ	4	0.37	ดีมาก
6. ด้านความรู้เฉพาะสาขา	4.08	0.44	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.92	0.41	ดี

สำหรับผลการประเมินการพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักโดยพิจารณารายด้านและรายชื่อ ในระยะที่ 1 ได้นำค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการและด้านการทำงานเป็นทีมเพื่อนำมากำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาผลการวิจัยระยะที่ 2 การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำ จังหวัดพะเยา จากการประมวลข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมากำหนดยุทธศาสตร์และแผนงาน/โครงการเพื่อให้บรรลุยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงาน

ของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำจังหวัดพะเยาได้ 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ด้านการตัดสินใจ 2) ยุทธศาสตร์ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการ ได้แก่ โครงการอบรมและเพิ่มพูนทักษะสำหรับพยาบาลที่ปฏิบัติงานงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินและ 3) ยุทธศาสตร์ด้านการทำงานเป็นทีม ได้แก่ โครงการพัฒนาองค์การ(Organization Development) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่หรือกระบวนการสุนทรียสนทนา (Dialogue)โครงการอบรมจริยธรรม เพื่อสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง จากผลการวิจัยความสามารถเชิงสมรรถนะหลักด้านการตัดสินใจ ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการด้านการทำงานเป็นทีม ตามตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของสมรรถนะหลักด้านการตัดสินใจของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลเชิงคำ โดยรวม (N=15)

สมรรถนะหลักด้านการตัดสินใจ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. ประเมินสถานการณ์ก่อนตัดสินใจ	3.87	0.35	ดี
2. ใช้ข้อมูลเป็นแนวทางตัดสินใจ	3.87	0.35	ดี
3. ใช้ความรู้และข้อมูลในการตัดสินใจ	3.87	0.35	ดี
4. วิเคราะห์ผลกระทบจากการตัดสินใจ	3.8	0.41	ดี
5. ติดตามผลการตัดสินใจ	3.73	0.45	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.82	0.38	ดี

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของสมรรถนะหลักด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลเชิงคำ โดยรวม (N=15)

สมรรถนะหลักด้านการวิเคราะห์ปัญหา และการจัดการ	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D.)	ระดับ
1. การวิเคราะห์ค้นหาสาเหตุของปัญหา	3.73	0.45	ดี
2. รวบรวมข้อมูลในการระบุปัญหา	3.73	0.45	ดี
3. ประเมินสถานการณ์ที่เป็นปัญหา	3.73	0.45	ดี
4. วิเคราะห์ปัญหาเป็นลำดับขั้นตอน	3.73	0.45	ดี
5. ใช้ข้อมูลในการแก้ปัญหา	3.8	0.41	ดี
6. วิเคราะห์ผลกระทบจากปัญหา	3.73	0.45	ดี
7. แก้ปัญหาได้ทันสถานการณ์	3.73	0.45	ดี
8. มีการเฝ้าระวังป้องกันการเกิดปัญหาต่างๆ	3.67	0.48	ดี
9. บันทึกการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน	3.67	0.48	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.72	0.45	ดี

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคะแนนของสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีมของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินในโรงพยาบาลเชิงคำโดยรวม (N=15)

สมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. รับฟังความคิดเห็นการตัดสินใจที่แตกต่าง	3.93	0.45	ดี
2. ประเมินสถานการณ์และสั่งการให้ทีมให้ปฏิบัติได้	3.87	0.51	ดี
3. เข้าใจบทบาทหน้าที่ของทีม	3.93	0.45	ดี
4. รู้หน้าที่ของตนเอง	4	0.37	ดีมาก
5. ยอมรับความสามารถและศักยภาพของผู้อื่น	4	0.37	ดีมาก
6. มินำใจ เสียสละ อดทน	4	0.37	ดีมาก
7. รู้ระบบในหน่วยงานของตนเองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.87	0.35	ดี
8. มีความชัดเจนในระบบและขั้นตอนการทำงาน	3.93	0.45	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.94	0.41	ดี

ผลการวิจัยระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเชิงสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำ ที่ได้จากระยะที่ 2 ไปสู่การปฏิบัติโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลการประเมินยุทธศาสตร์และแผนงาน/โครงการ ดังนี้โครงการที่ 1 โครงการอบรมและเพิ่มพูนทักษะ สำหรับพยาบาลที่ปฏิบัติงานงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำพบว่า การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านกิจกรรม และด้านตัวชี้วัด มี

ค่าความถี่ของความเหมาะสม คือ 9 คิดเป็นร้อยละ 100 จึงถือว่ายุทธศาสตร์นั้นมีความเหมาะสมเป็นที่ยอมรับได้ โครงการที่ 2 โครงการอบรมจริยธรรม และเสริมสร้างความร่วมมือในการทำงาน พบว่าการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านกิจกรรม และด้านตัวชี้วัด มีค่าความถี่ ของความเหมาะสม คือ 9 คิดเป็นร้อยละ 100 จึงถือว่ายุทธศาสตร์นั้นเหมาะสมเป็นที่ยอมรับได้โครงการที่ 3 โครงการพัฒนาองค์การ (Organization Development) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ หรือ

กระบวนการสนทนายีสสนทนา (Dialogue) โครงการอบรมจริยธรรม เพื่อสร้างทีมงานที่เข้มแข็งพบว่าการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านกิจกรรม และด้านตัวชี้วัด มีค่าความถี่ของความเหมาะสม คือ 9 คิดเป็นร้อยละ 100 จึงถือว่ายุทธศาสตร์นั้นมีความเหมาะสมเป็นที่ยอมรับได้

อภิปรายผล

ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลเชิงคำ อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำ อำเภอเชิงคำ จังหวัดพะเยายังมีความรู้ ทักษะ ตลอดจนความสามารถเชิงสมรรถนะหลักที่จำเป็นไม่เพียงพอหรือไม่ครอบคลุมลักษณะงาน ซึ่งอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

พยาบาลที่ปฏิบัติงาน งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชิงคำ จังหวัดพะเยา ต้องเผชิญกับความเครียดและกดดันหลายด้าน ด้วยลักษณะงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นงานที่ต้องใช้การตัดสินใจที่ถูกต้อง รวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ทำให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ทักษะหรือประสบการณ์ (เครือข่ายพยาบาลอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย, 2553) หรือได้รับการถ่ายทอดในเรื่องการปฏิบัติงาน ประกอบกับมีแผนพัฒนา

ทรัพยากรบุคคล การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ด้วยกัน รวมทั้งการมีภาระงานที่เพิ่มขึ้น การให้บริการผู้บาดเจ็บจากสถานการณ์ที่รุนแรง หลายครั้งเป็นการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุหมู่ ในเวลาจำกัดความกดดันจากผู้ป่วย ญาติ สังคม บุคลากรในโรงพยาบาลข่าวที่ไม่ชัดเจน ผู้ประสงค์ดีที่บางครั้งขัดขวางและรบกวนสมาธิการทำงานโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ตลอดจนผู้บังคับบัญชาและกลุ่มผู้ร่วมงานที่มาช่วยเหลือ ประกอบด้วย นักปกครอง ตำรวจ ทหาร นักข่าว ส่งผลต่อความเครียดและอ่อนล้าของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักด้านการตัดสินใจอภิปรายผลได้ว่าในการปฏิบัติงานในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นหน่วยงานที่ต้องการการช่วยเหลือให้ทันเวลา และแก้ไขภาวะวิกฤตได้อย่างรวดเร็วเพื่อรักษาชีวิตและป้องกันความพิการ ทุพพลภาพ ภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วย รวมทั้งต้องมีการประเมินและรายงานอาการที่ผิดปกติแก่แพทย์เพื่อให้การรักษาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งพยาบาลที่ปฏิบัติงานที่หน่วยงานนี้จำเป็นหรือต้องมีทักษะในเรื่องนี้เป็นอย่างดี มีการฝึกปฏิบัติการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการนำเสนอมหกรรมคุณภาพของโรงพยาบาลเชิงคำทุกๆปี และการฝึกอบรมของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินก่อนปฏิบัติงาน รวมทั้งมีระบบพี่เลี้ยง นิเทศ

การพยาบาลตามโครงสร้างการบริหาร เพื่อให้คำแนะนำ ปรีกษา และฝึกความชำนาญทำให้การประเมินผลลัพธ์ทางการพยาบาลค่อนข้างต่ำลงเนื่องจากใช้เวลาส่วนใหญ่ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและภาวะวิกฤต

ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักด้านการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดการโดยเพิ่มทักษะการประเมินผลลัพธ์ทางการพยาบาล การประเมินผู้ป่วยให้ครอบคลุมทุกโรค ทุกระบบ และมีการจัดการความเสี่ยงที่ถูกต้องและเหมาะสมสอดคล้องกับการศึกษาของจิราภรณ์ พันธุ์พุกภัย และคณะ (2549) ที่ศึกษาการพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลกระบี่พบว่าเจ้าหน้าที่งานอุบัติเหตุและฉุกเฉินทุกคน ต้องได้รับการเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ก่อนเข้าปฏิบัติงาน และขณะฝึกปฏิบัติจะมีระบบพี่เลี้ยง ให้คำแนะนำ และฝึกความชำนาญ เพื่อให้สามารถช่วยชีวิตผู้ป่วยได้รวดเร็วถูกต้อง ตามขั้นตอนและปลอดภัย นอกจากนี้การให้ความร่วมมือในการทำงาน โดยการประสานความร่วมมือข้อมูลชัดเจนอย่างเป็นระบบ การเต็มใจช่วยเหลือ และให้ความสะดวกในการปฏิบัติงาน การแสดงความเป็นมิตร มีน้ำใจและเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานสอดคล้องกับการศึกษา ของกฤตยา แดงสุวรรณ (2551) ที่พบว่า ลักษณะงานของพยาบาลงานอุบัติเหตุและ

ฉุกเฉิน เป็นการร่วมกับบุคลากรหลายฝ่ายและมีบุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก การทำงานมีความยืดหยุ่นและประนีประนอมในการทำงาน รวมทั้งมีความเป็นมิตร มีน้ำใจกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่พยาบาลในงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินควรมีเป็นอันดับแรก ความสามารถส่งและรับฟังข้อมูลข่าวสาร อย่างมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล กลุ่มผู้นำจะต้องสร้างและพัฒนาให้เกิดความรู้ ทักษะที่เหมาะสมเพื่อดำเนินกระบวนการการติดต่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ความสามารถเชิงสมรรถนะหลักด้านการทำงานเป็นทีม ต้องพัฒนาความรู้ ทักษะการประเมินสถานการณ์ และสั่งการทีมให้ปฏิบัติได้ถูกต้องและเหมาะสม การรู้ระบบ และมีความชัดเจนในขั้นตอนการทำงานของตนเอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสมสอดคล้องกับการศึกษา ของ จิราภรณ์ พันธุ์พุกภัย และคณะ (2549) ที่ศึกษาการพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะหลักของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลกระบี่ พบว่า ลักษณะงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ต้องมีทีมงานที่เหมาะสม ดังนั้นทุกคนต้องรู้หน้าที่ตนเอง เพื่อที่จะปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลาของแต่ละเวร ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับความสามารถของเพื่อนร่วมทีมด้วย

และสอดคล้องกับการศึกษาของ ฌ็องนันทน์ เจริญนันทน์ และคณะ (2548) พบว่าการเข้าใจ บทบาทของตนเองและเพื่อนร่วมทีม การเข้าใจและ ปฏิบัติงานตามบทบาทของตนเองตลอดถึงการรับรู้ และยอมรับบทบาทของผู้อื่นในทีม นับเป็นสิ่ง สำคัญอย่างยิ่งในการทำงานร่วมกัน เพราะสมาชิก ในทีมจะปฏิบัติงานอย่างสอดคล้องไม่ก้ำก๋ายซึ่ง กันและกัน ซึ่งจะช่วยลดความขัดแย้งลงได้ และ เป็นไปตามความเห็นของจำนง อิ่มใจ และคารณิ จามรี (2536) ที่ว่าการบริการรักษาพยาบาลผู้ป่วย อุบัติเหตุและฉุกเฉินเป็นงานที่ต้องปฏิบัติงานเป็น ทีม ซึ่งต้องมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน โดย มีหัวหน้าทีมกำกับจึงจะทำให้บรรลุผลสำเร็จที่ดี

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยความสามารถเชิงสมรรถนะ หลักของพยาบาล งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชียงคำ จังหวัดพะเยา ในครั้งนี้ภาพ รวมอยู่ในระดับดี อย่างไรก็ตามงานอุบัติเหตุและ ฉุกเฉินจะมีความแตกต่างจากการปฏิบัติงานกับ หน่วยงานอื่นๆ เนื่องจากลักษณะงานต้องดูแล ผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะเร่งด่วน ฉุกเฉิน ดังนั้นพยาบาล งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชียงคำ จึง จำเป็นต้องมีความสามารถเชิงสมรรถนะหลักทั้ง 6 ด้าน คือด้านการให้ความร่วมมือในการทำงาน ด้านการตัดสินใจ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการ วิเคราะห์ปัญหาและการจัดการ ด้านการทำงาน

เป็นทีม และด้านความรู้เฉพาะสาขาเพื่อให้การ ช่วยเหลือผู้ป่วย หรือ ผู้บาดเจ็บ หรือ ผู้ประสบภัย ต่างๆได้ทันเวลา ป้องกันหรือลดภาวะแทรกซ้อน ลดความพิการ และลดอัตราการตายได้อย่างมี ประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการพัฒนาคุณภาพโดย สร้างผลงานวิจัย งานวิจัยจากงานประจำนวัตกรรม ผลงานด้านปฏิบัติการพยาบาลที่เป็นเลิศและควรมี การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ต่อการพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะด้านการ ตัดสินใจ ของพยาบาลงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชียงคำ จังหวัดพะเยา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาพยาบาลงาน อุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชียงคำได้อย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล เชียงคำ แพทย์หญิงฤทัย วรรณวินิจ หัวหน้า พยาบาล นางพรรณนา สุปิ่นะเจริญ บุคลากร โรงพยาบาลเชียงคำ บุคลากรด้านสาธารณสุขและ พยาบาล งานอุบัติเหตุและฉุกเฉินทุกท่านที่ช่วยให้ งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กรองไฉ่ อุณหสูต. การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุที่อยู่ในภาวะฉุกเฉินชีวิต. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง เครือข่ายและปรากฏการณ์ความเชี่ยวชาญ การพยาบาลศัลยศาสตร์วิกฤต ชมรม พยาบาลศัลยศาสตร์อุบัติเหตุแห่งประเทศไทย วันที่ 23 - 24 มิถุนายน 2549 โรงแรม เอส ดีโอเนียว. กรุงเทพฯ : เครือข่ายพยาบาลอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย, 2549.

กฤตยา แดงสุวรรณ. สมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินตามการรับรู้ของพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารสงขลานครินทร์เวชสาร 2551; 26(3):227-37.

ดารณี จามจุรี. การพัฒนาการปฏิบัติเชิงวิชาชีพมาตรฐานการพยาบาลในโรงพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามเจริญพาณิชย์, 2542.

การประกันคุณภาพการพยาบาลในโรงพยาบาล: งานบริการพยาบาลผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2543.

เครือข่ายพยาบาลอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย. พจนานุกรมความสามารถเชิงสมรรถนะ

หลัก หน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินในการดูแลผู้ป่วยอุบัติเหตุ. กรุงเทพฯ: เครือข่ายพยาบาลอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย, 2533.

จารุวรรณ พรรคพานิช, ภัทรา นิโครรา, จินตนา ตันติกุล. การบริหารงานในแผนกฉุกเฉิน. ใน: สุดาพรรณ ธัญจิรา, วนิดา ออประเสริฐ, บรรณาธิการ. การพยาบาลฉุกเฉินและอุบัติเหตุภัย. กรุงเทพฯ : สามเจริญ, 2546.

จิราภรณ์ พันธุ์พุกภัย และคณะ. การพัฒนาสมรรถนะหลักของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและโรงพยาบาลกระบี่ จังหวัดกระบี่, 2549.

ดารณี จามจุรี. มาตรฐานการพยาบาลการบริการผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน. ใน: กฤษดา แสงดี, ชีรพร สติธอังกูร, สุวิภา นิตยางกูร, เรวดี ศิรินคร, มณฑกานต์ ตระกูลดิษฐ์, บรรณาธิการ. การพัฒนาการปฏิบัติการเชิงวิชาชีพมาตรฐานการพยาบาลในโรงพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สาม เจริญพาณิชย์, 2542.

เตือนใจ พิทยาวัฒนชัย. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยวิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548.

เพ็ญประภา พรศรีเมตต์. ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ในโรงพยาบาลขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา.เลข:
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2548.

เพ็ญจันทร์ แสนประสาน, อุไร พานิชยานุสนธ์,
ลัดดาวัลย์ ทัดศรี และคณะ. การจัดการ
ทางการพยาบาลสู่การเรียนรู้.กรุงเทพฯ:
สุขุมวิทการพิมพ์, 2548.

รัชณี ศิริวัฒน์. ความสามารถเชิงสมรรถนะหลัก
ของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน.
นครราชสีมา:โรงพยาบาลมหาราช
นครราชสีมา, 2548.

สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์. หน้าที่ความ
รับผิดชอบของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ.
กลุ่มภารกิจพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์
ทางการพยาบาล สำนักการพยาบาลกรมการ
แพทย์กระทรวงสาธารณสุข, 2548.

สำนักบริหารการสาธารณสุข สำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข. แผนพัฒนา
ระบบบริการสุขภาพ, 2555-2559. [สืบค้น
เมื่อ 3 ม.ค. 2556] แหล่งข้อมูล: URL:
[http://kmops.moph.go.th/index.php/km-
test/2012-09-19-04-17-00/216-service-plan](http://kmops.moph.go.th/index.php/km-test/2012-09-19-04-17-00/216-service-plan)